

LAIUSE PÕHIKOO

1. ja 4. KLASSI

AINEKAVAD

LAIUSE

2015

A I N E K A V A

I K L A S S

1. Matemaatika
2. Tööõpetus
3. Kunst
4. Loodusõpetus
5. Eesti keel

MATEMAATIKA

1. Õppe-ja kasvatuseesmärgid

Matemaatikaõpetusega taotletakse, et õpilane:

- arutleb loogiliselt, põhjendab ja tõestab;
- modelleerib looduses ja ühiskonnas toimuvaid protsesse;
- püstitab ja sõnastab hüpoteese ning põhjendab neid matemaatiliselt;
- lahendab erinevaid probleemülesandeid;
- omandab erinevaid info edastamise meetodeid;
- kasutab õppides IKT-vahendeid;
- väärtustab matemaatikat ja tunneb rõõmu matemaatikaga tegelemisest;
- rakendab matemaatikateadmisi teistes õppeainetes ja igapäevaelus.

2. Õppeaine maht – 4 tundi nädalas

3. Õppesisu

3.1. ARVUTAMINE

Arvud 0-100, nende tundmine, lugemine, kirjutamine, järjestamine ja võrdlemine. Järgarvud. Märgid +, -, =, >, <.

Liitmine ja lahutamine 20 piires. Liitmise ja lahutamise vaheline seos. Täiskümnete liitmine ja lahutamine 100 piires.

Lihtsaimad tähte sisaldavad võrdused.

3.2. MÕÕTMINE JA TEKSTÜLESANDED

Mõõtühikud- meeter, sentimeeter; massiühikud – gramm, kilogramm; mahuühik- liiter;

Ajaühikud- minut, tund, ööpäev, nädal, kuu, aasta; kella tundmine- täis-, veerand-, pool- ja kolmveerandtundides.

Käibivad rahaühikud.

Ühetehtelised tekstülesanded 20 piires.

3.3. GEOMEETRILISED KUJUNDID

Punkt, sirglõik, sirge.

Ruut, ristkülik ja kolmnurk; nende elemendid- tipp, külg ja nurk.

Ring.

Kuup, risttahukas ja püramiid; nende tipud, servad ja tahud. Kera.

Esemete ja kujundite rühmitamine, asukoha ja suuruse kirjeldamine ning võrdlemine.

Geomeetrilised kujundid meie ümber.

4. Õpitulemused

1.klassi lõpetaja

* tajub, et matemaatika on igapäevaelu osa

* oskab võrrelda esemeid ja kujundeid suuruse- ja asenditunnuse järgi

- *loendab, järjestab, rühmitab esemeid ja kujundeid etteantud ja ühiste tunnuste alusel
- *teab, mis on kasvav ja kahanev järjekord
- *loeb, kirjutab, järjestab, võrdleb, liidab ja lahutab täiskümneid 100 piires
- *teab mõisteid „liidetav“ „summa“
- *teab, et liidetavate järjekorra muutmisel summa ei muutu; teab, mis on üleminekuga liitmine
- *liidab ja lahutab peast üleminekuga 20 piires
- *teab ja kasutab mõisteid „võrra rohkem“, „võrra vähem“
- *asendab proovimise teel lihtsamatesse võrdustesse sealt puuduva arvu oma arvutusoskuse piires
- *koostab kahe arvu põhjal neli võrdust
- *oskab nimetada üheliste ja kümneliste arvu ja asukoha kahekohalises arvus
- *saab aru mõõtmise vajalikkusest, mõõdab joonlaua ja mõõdulindiga eseme mõõtmeid; oskab mõõtmistulemusi kirja panna; teab lühendit cm ja seost 1m on 100cm
- *oskab kasutada mõisteid „kergem“, „raskem“; teab et raskust mõõdetakse grammides ja kilogrammides; kasutab tähiseid kg ja g
- *teab, et vedeliku kogust mõõdetakse liitrites; teab mahuühikut liiter ja tähist l
- *teab, et soojust mõõdetakse kraadides, et termomeetril on skaala
- * oskab nimetada ajaühikuid minut, tund, ööpäev, nädal, kuu, aasta; teab, et ööpäevas on 24 tundi, 1 tund on 60 minutit; oskab leida tegevuse kestvust tundides
- *teab, et maakera tiirleb ümber päikese, et aastas on 12 kuud; oskab neid nimetada
- *oskab kasutada kalendrit
- *tunneb mõisteid pool, veerand, kolmveerand; tunneb kella
- *teab Eestis käibivaid rahaühikuid; 1 euro on 100 senti; teab, et erinevates riikides kehtib erinev raha
- *lahendab ühetehtelisi tekstülesandeid; püstitab ise küsimusi osalise tekstiga ülesandes
- *koostab matemaatilisi jutukehi hulki ühendades, hulgast osa eraldades ja hulki võrreldes
- *oskab eristada sirgjoont kõverjoonest; teab sirge osi- punkt ja sirglõik; oskab joonestada ja mõõta joonlaua abil sirglõiku
- *oskab eristada ristkülikut ja risttahukat; ruutu ja kuupi; kolmnurka ; näidata nurki, tippe, servi, tahke
- *eristab ringi ja kera; leiab ümbruskonnast ringi-, kera-ja silindrikujulisi esemeid
- * oskab leida ümbritsevast õpitud tasandilisi ja ruumilisi kujundeid

5. Hindamine

Õpilasele antakse pidevalt tagasisidet aine teadmistest ja oskustest. Tema arengut võrreldakse õppekavas toodud oodatavate tulemustega, kasutades sõnalisi hinnanguid.

6. Pädevuste kujundamine

6.1. Matemaatikapädevus

Suutlikus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid ning meetodeid erinevaid ülesandeid lahendades kõigis elu-ja tegevusvaldkondades.

6.1.1. Probleemi lahendamine

Õpilane oskab ohuolukordi (eeskätt tervise, liikluse jms) analüüsida ning jõuab olemasolevatest faktidest arutluse kaudu järeldusteni.

6.1.2. Põhjendamine ja tõestamine.

Alustada tuleb lihtsamate järelduste tegemistest.

6.1.3. Kommunikatsioon

Õpilane saab aru õpitud reeglitest ja oskab neid täita; loeb, mõistab ja edastab eakohaseid matemaatilisi tekste.

6.1.4. Seoste loomine

Õpilane liigitab ümbritseva maailma esemeid, võrdleb neid 1-2 tunnuse järgi.

6.1.5. Esitamine (representatsioon)

Õpilane näeb matemaatikat ümbritsevas elus ja kirjeldab seda arvude või kujundite abil.

6.2. Väärtuspädevus

Matemaatikaga tegelemine arendab mitmeid väärtusi: visadust, järjekindlust, täpsust ja ausust. Matemaatika on erinevaid kultuure ühendav teadus.

Kasvatatakse sallivalt suhtuma erinevate matemaatiliste võimetega õpilastesse. Geomeetriliste kujundite harmoonia ja sümmeetria uurimise kaudu areneb ilumeel.

6.3. Sotsiaalne pädevus

Vastutustundlikku käitumist ühiskonnaliikmena saab kasvatada eeskätt sellesuunaliste tekstülesannete lahendamise kaudu. Rühmatöös on võimalik arendada koostööoskusi.

6.4. Enesemääratluspädevus

Matemaatikat õppides on tähtsal kohal õpilaste iseseisev töö.

6.5. Õpipädevus

Ainest arusaamine on eduka õppimise alus. Väga oluline on üldistamise ja analoogia kasutamise oskus. Õpilastes kujundatakse arusaam, et keerukaid ülesandeid on võimalik lahendada üksnes tema enda iseseisva mõtlemise teel.

7. Lõiming

7.1. Lõiming teiste valdkonnapädevuste ja ainevaldkondadega.

Matemaatikaõpetus lõimitakse järgmiste ainevaldkondadega: eesti keel, loodusõpetus, kunstõpetus, tööõpetus, kehaline kasvatus.

Eriline koht on internetil oma võimalustega.

7.2. Läbivad teemad

7.2.1. Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“

Õpilasi suunatakse arendama oma õpioskusi, suhtlemisoskusi, koostöö-, otsustamis- ja infoga ümberkäimise oskusi.

7.2.2. „Keskkond ja jätkusuutlik areng“

Tekstülesannete kaudu arendatakse säästvat suhtumist ümbritsevasse ning õpetatakse väärtustama elukeskkonda. Viiakse läbi õuesõppetunnid. Pööratakse tähelepanu kodu- ja kooliümbruse keskkonnaküsimustele.

7.2.3. „Kultuuriline identiteet“

Olulisel kohal on matemaatika ajaloo elementide tutvustamine. Üldiselt tunnustatud käitumisharjumuste kujundamine ja uudishimu toetamine uue ja erineva suhtes.

7.2.4. „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“

Rühmatööde, projektide jt kaudu arendatakse õpilastes koostöövalmidust ning sallivust kaasõpilaste arvamuste suhtes.

7.2.5. „Tehnoloogia ja innovatsioon“

Õpilasi suunatakse kasutama IKT vahendeid, et tõhustada oma õppimist ja tööd. Matemaatika õpetus pakub võimalusi ise avastada ja märgata seaduspärasusi.

7.2.6. „Teabekeskond“

Õpilased õpivad mõistma ning eristama olulisi teateid ebaolulistest.

7.2.7. „Tervis ja ohutus“

Olulisel kohal on ohutus- ja tervishoiualased reaalseid andmeid sisaldavad ülesanded, mis aitavad õpilastes kujundada tervislikke, turvalisi ja ohutuid käitumisviise. Liikluskeskkonna, liiklejate ja sõidukite liikumisega seotud tekstülesanded aitavad õpilastel mõista ohu olemust ja selle tekkepõhjust. Ahaaefektiga saadud probleemide lahendused, kaunid geomeetrilised konstruktsioonid jms peaksid pakkuma õpilastele palju meeldivaid emotsionaalseid kogemusi.

7.2.8. „Väärtused ja kõlblus“

Korralikkuse, hoolsuse, süstemaatilisuse, järjekindluse, püsivuse ja aususe kasvatamine. Tähtis on tolerantse suhtumise kujunemisel erinevate võimetega kaaslastesse.

8. Õppekirjandus

M. Saks, T. Lõhmus Matemaatika tööraamat 1.klassile I ja II osa
Geomeetrilised kujundid

TÖÖÕPETUS

1. Õppe-ja kasvatuseesmärgid

Tööõpetusega taotletakse, et õpilane:

- tunneb rõõmu ja rahuldust töö tegemisest;
- õpib vaatlema, tundma ja hindama esemelist keskkonda;
- tunneb ning kasutab mitmesuguseid materjale ja töövahendeid;
- mõtleb välja loovaid lahendusi ja oskab neid lihtsalt teostada;
- töötab ohutult üksi ja koos teistega;
- hoiab puhtust ja täidab isikliku hügieeni nõudeid;
- teab tervisliku toitumise vajalikkust;
- hoolib oma kodukoha ja Eesti kultuuritraditsioonidest.

2. Õppeaine maht – 2 tundi nädalas

3. Õppesisu ja õpitulemused

3.1. KAVANDAMINE

Ümbritsevate esemete vaatlemine, nende disain minevikus ja tänapäeval.

Ideede otsimine ja valimine, abimaterjali ning info kasutamine.

Ideede visandamine paberil. Idee esitlemine.

Lihtsate esemete ja keskkonna kavandamine.

3.2. MATERJALID

Looduslikud ning tehismaterjalid (paber, kartong, papp, tekstiil, nahk, plast, vahtmaterjal, puit, traat, plekk jne).

Materjalide saamislugu, omadused, otstarve ja kasutamine.

Katsetused erinevate materjalidega, nende omaduste võrdlemine.

3.3. TÖÖTAMINE

Töötamine suulise juhendamise ja tööjuhendite järgi.

Töökoha korras hoidmine, selle mõju töö tulemusele ja ohutusele.

Õpitulemused

Õpilane:

3.4. TÖÖVIISID

Materjalide lihtsamad töötlemise viisid - mõõtmine, märkimine, rebimine, voltimine, lõikamine, vestmine, saagimine, heegeldamine, detailide ühendamine, õmblemine, liimimine, naelutamine, punumine, kaunistamine, värvimine, viimistlemine.

Sagedasemad töövahendid – käärid, nuga, nõel, heegelnõel, naaskel, vasar, saag, kruvikeeraja, lõiketangid, näpitsad jne nende õige, otstarbekas ja ohutu kasutamine, töövahendite hooldamine.

Jõukohaste esemete valmistamine.

3.5. KODUNDUS

Ruumide korrashoid ja kaunistamine.

Pere oluline väärtus – hubane kodu.

Rõivaste ja jalatsite korrashoid.

Isiklik hügieen.

ÕPITULEMUSED

Õpilane:

- 1) oskab leida tööks vajalikke vahendeid, kirjeldab ja esitleb oma tööd, kasutab materjali säästlikult
- 2) eristab erinevaid looduslikke ning tehismaterjale
- 3) töötab õpetaja suulise juhendamise ja tööjuhendi järgi
- 4) toob näiteid õpetusega seotud igapäevaelust
- 5) oskab tööd planeerida ja omandab kavandamise oskuse
- 6) oskab erinevaid materjale omavahel sobitada, näha detailides tervikut ja tööd dekoreerida
- 7) oskab detaile mõõta ja korrektselt tööd viimistleda
- 8) oskab kasutada ohutult erinevaid töövahendeid
- 9) oskab korrektselt väikestest detailidest luua tervikliku pildi, paigutada erinevaid objekte
- 10) omandab koos töötamise oskuse
- 11) oskab detailidest luua terviku, eristada erinevaid kujundeid
- 12) mõtleb loovaid lahendusi ja oskab neid lihtsalt teostada
- 13) hoiab oma pere- ja kultuuritraditsioone, hoolib lähedastest ja soovib neid üllatada ning tunda rõõmu kinkimisest
- 14) hoiab korda oma tegevuses ja ümbruses ning peab vajalikuks sorteerida jäätmeid
- 15) teab isikliku hügieeni vajalikkust ning hoolitseb oma välimuse ja rõivaste eest
- 16) järgib viisakusreegleid

4. Hindamine

1.klassis antakse sõnaline hinnang. Õpetajapoolne suunamine aitab õpilast ise oma tegevusele ning töö tulemusele hinnangut anda. Hinnangut andes arvestatakse õpilase loovust ülesannet lahendades, töö kulgu ja saavutatud õpitulemusi. Võetakse arvesse õpilase arengut, püüdlikkust, töökultuuri ja abivalmidust teiste õpilaste vastu.

5. Lõiming

5.1. Lõimingud teiste õppeainetega:

Loodusõpetus-

Õpilane mõistab, et inimene on osa loodusest ja tema elu sõltub sellest; tunneb huvi looduse vastu ning suhtub loodusesse säästvalt; väärtustab tervislikke eluviise.

Matemaatika-

Õpilane loendab, liigitab ja võrdleb ümbritseva maailma esemeid; kasutab suuruste mõõtmisel sobivaid abivahendeid ning mõõtühikuid.

Eesti keel-

Õpilane kuulab mõtestatult eakohast teksti, toimib saadud sõnumi kohaselt; töötab tööjuhendite järgi; avaldab arvamust kuuldu, vaadeldu ja loetu kohta; kirjeldab nähtut; märkab erinevusi ja sarnasusi; hoiab korras oma töökoha; tegutseb klassis teisi arvestavalt, mõistes, et see on oluline osa töökultuurist.

Kunst-

Õpilane omandab tehnilisi oskusi loova tegevuse käigus.

5.2. Läbivad teemad

5.2.1. „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“

Tehnoloogia areng ja inimese rolli muutumine tööprotsessis aitab tunnetada pideva õppimise vajadust. Oma ideede rakendamine, töö kavandamine ning üksi ja üheskoos töötamine aitavad arendada töövõimeid.

5.2.2. „Keskkond ja jätkusuutlik areng“

Tähtis on materjalide säästlik kasutamine. Tähelepanu pööratakse keskkonnasäästlike tarbimisharjumuste kujunemisele, jäätmete sorteerimisele ning energia ja ressursside kokkuhoiule.

5.2.3. „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“

Algatusvõime, ettevõtlikkus ja koostöö on tihedalt seotud ainega.

5.2.4. „Kultuuriline identiteet“

Tutvutakse esemelise kultuuri, kommete ja toitumistavadega. Õpitakse märkama rahvuslikke elemente esemete disainimisel.

5.2.5. „Teabekeskkond“

Tutvutakse erinevate teabekanalitega.

5.2.6. „Tehnoloogia ja innovatsioon“

Õpitakse tundma infotehnoloogia kasutamise põhivõtteid.

5.2.7. „Tervis ja ohutus“

Tutvutakse tööohutusega ja arvestatakse ohutusnõuetega. Tutvutakse erinevate looduslike ja sünteetiliste materjalidega ja tehakse tervisest lähtuvaid valikud. Pööratakse tähelepanu tervislikule toiduvalikule.

5.2.8. „Väärtused ja kõlblus“

Väärtustava suhtumise kujundamine töösse ja töö tegijasse. Rühmas töötamine annab väärtuslikke kogemusi üksteise arvestamisel. Õpitakse mõistma käitumisvalikute põhjusi ja võimalikke tagajärgi.

KUNST

1. Õppe-ja kasvatuseesmärgid

Kunstiõpetusega taotletakse, et õpilane:

- tunnetab ja arendab oma loomingulist potentsiaali, õpib tundma visuaalsete kunstide väljendusvahendeid ning suudab luua erinevaid kunstiteoseid;
- kasutab erinevaid mõtlemis-ja tegutsemisviise nii loometegevuses kui ka igapäevaelus
- analüüsib kunstiteoseid ja visuaalset keskkonda, põhjendab oma arvamust;
- õpib tundma ja väärtustab nii mineviku kunstipärandit kui ka nüüdisaegset kunsti
- teadvustab kultuurilist mitmekesisust

2. Õppeaine maht – 1 tund nädalas

3. Õppesisu

3.1. UURIMINE, AVASTAMINE, IDEEDE ARENDAMINE

Põhielementide- joon, värv, vorm, ruum, rütm jt tundmaõppimine.

Iseloomulike tunnuste ning peamise esiletoomine.

Erinevate tehnikate ja materjalidega tutvumine.

3.2. PILDILINE JA RUUMILINE VÄLJENDUS

Esemete ja olendite iseloomulike tunnuste leidmine.

Peamise esiletõstmise suuruse, asukoha ja värvi järgi - ümbrus, asjad, inimene, geomeetria.

3.3. DISAIN JA KESKKOND

Ideede selgitamine, vormistamine jooniste ja makettidena.

Disaini roll igapäevaelus: trükised, tarbevormid, ruumid, hooned, keskkond jne Märk ja kiri.

3.4. MEEDIA JA KOMMUNIKATSIOON

Meediad kodus ja koolis.

Pildilise jutustuse vormid ja vahendid (illustratsioon, reklaam, foto video jt)

3.5. KUNSTIKULTUUR

Muuseumide ja näituste külastamine, kunstiteoste vaatlemine ja aruteludes osalemine.

Eesti ja maailm. Rahvakunst.

3.6. MATERJALID JA TEHNIKAD

Kunstitehnikate ja töövõtete loominguline rakendamine.

Materjalide, töövahendite ja töökoha otstarbekas ning teisi arvestav kasutamine.

Maal. Skulptuur. Graafika.

4. Õpitulemused

Õpilane:

- 1) kasutab erinevaid töövõtteid ning tehnikaid

- 2) leiab kujutatava kõige iseloomulikumat jooned ja valib sobiva kujutusviisi olulisema esile toomiseks, paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni
- 3) kirjeldab ja arutleb kunsti üle kasutades õpitud ainemõisteid
- 4) arutleb tarbevormide üle
- 5) katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi
- 6) seostab vormi otstarbega ning väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid.
- 7) kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi
- 8) tunneb lähiümbruse kultuuriobjekte, tuleb toime reaalses muuseumi keskkonnas
- 9) tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega, tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest

5. Hindamine

Õpilaste töödele antakse sõnaline hinnang. Oluline on tunnustada lahenduste erinevusi ja väärtustada õpilaste isikupära.

6. Lõiming

6.1. Lõiming teiste ainevaldkondadega

Kunstid on tihedalt seotud kõigi inimtegevuse valdkondadega.

Eesti keelest lähtudes arendatakse verbaalset eneseväljendusoskust, diktsiooni, lugemisoskust, infokanalite kasutamisoskust.

Loodusõpetusest lähtudes teadvustatakse inimese kuulmis- ja nägemismeele eripära, õpitakse tundmalooduskeskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust.

Matemaatikast lähtudes arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist.

Tööõpetusest lähtudes arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist.

Kehalisest kasvatuses lähtudes arendatakse kehatunnetust, tähelepanu, motoorikat, reageerimiskiirust ja koordinatsiooni.

6.2. Läbivad teemad

6.2.1. ja 6.2.2. Teemad „Väärtused ja kõlblus“ ja „Kultuuriline identiteet“ on kunstiainetele eriomased.

Tutvutakse kohaliku kultuuripärandiga. Väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loomingulist väljendamist. Õpilased osalevad kunstisündmustel.

6.2.3. „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“

Tutvutakse kunstide mitmekülgsete väljunditega igapäevaelus ning kunstidega seotud elukutsetega.

6.2.4. „Tehnoloogia ja innovatsioon“

On seotud kunstidele omaste praktiliste loovtegevustega, mille vältel kasutatakse erinevaid oskusi ja vahendeid.

6.2.5. „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“

Kunstis julgustatakse kujundama ja väljendama oma mõtteid ja seisukohti.

6.2.6. „Tervis ja ohutus“

Kunstides kasutatakse paljusid materjale, töövahendeid ja instrumente, mille juures tuleb järgida ohutuse nõuet.

6.2.7. ja 6.2.8. „Keskkond ja jätkusuutlik areng“ ja „Teabekeskond“

Valdkondlik vaatenurk, mis hõlmab mitmekülgseid oskusi.

LOODUSÕPETUS

1. Õppe-ja kasvatuseesmärgid

- suunata õpilasi märkama ja uurima ümbritsevat maailma
- arendada keskkonnatundlikust

- õppida vaatlema, võrdlema ja rühmitama erinevaid elus-ja eluta looduse objekte, nende omadusi
- tutvuda aastaajaliste muutustega ja nende tekkepõhjustega
- uurida looduses toimuvaid protsesse, nende põhjusi ja tagajärgi ning mõju inimesele

2. **Õppeaine maht** – 1 tund nädalas

3. **Õppesisu ja õpitulemused**

3.1. INIMESE MEELED JA AVASTAMINE. Elus ja eluta loodus.

Asjad ja materjalid.

Praktilised tööd ja IKT rakendamine.

Õpitulemused:

Õpilane

- teab erinevaid omadusi;
- oskab oma meelte abil omadusi määrata;
- teab, et taimed, loomad ja seensd on elusolendid;
- teab nimetada elusa ja eluta looduse objekte ja nende omadusi;
- eristab elus-ja eluta looduse objekte ja nähtusi;
- viib läbi lihtsamaid loodusvaatlusi ning uurimuslikke tegevusi;
- oskab käituda loodussõbralikult;
- teab, et on olemas looduslikud ja inimese tehtud asjad ning materjalid;
- sõnastab oma meelte abil saadud kogemusi ning nähtuste ja objektide omadusi;
- eristab tahkeid ja vedelaid aineid ning omab ohutunnet tundmatute ainete suhtes;
- eristab inimese valmistatud looduslikust;
- tunneb huvi looduse ja selle uurimise vastu;
- väärtustab maailma tunnetamist oma meelte kaudu;
- märkab looduse ilu ja erilisust, väärtustab oma kodukohta;
- tunneb rõõmu loodusest viibimisest;
- väärtustab nii looduslikku kui inimese loodut ning suhtub kõigesse sellesse säästvalt;
- väärtustab enda ja teiste tööd.

3.2. AASTAAJAD

Aastaegade vaheldumine looduses seoses soojuse ja valguse muutustega.

Taimed, loomad ja seened erinevatel aastaegadel. Kodukoha elurikkus ja maastikuline mitmekesisus.

Praktilised tööd ja IKT rakendamine. Õppekäigud.

Õpitulemused:

Õpilane:

- teab, et looduses aset leidvad muutused sõltuvad aastaaegadest ning valgusest ja soojusest;
- märkab muutusi looduses ja seostab neid aastaegade vaheldumisega;
- toob näiteid looduses toimuvate aastaajaliste muutuste kohta;
- teeb lihtsaid loodusvaatlusi, kannab vaatlusinfo tabelisse, jutustab tabeli põhjal ilma muutumisest;
- teeb soojuse ja valguse peegeldumise kohta katseid, sõnastab järeldused;
- oskab ennast kaitsta päikesepõletuse eest;
- teab, et elusolendite mitmekesisus ja aktiivsus sõltub aastaaegadest;
- oskab käituda loodussõbralikult;
- tunneb kodu- ja kooliümbruse tüüpilisemaid taimi ja loomi;
- oskab vaadelda, nimetada, rühmitada ja kirjeldada kodukoha elusa ja eluta looduse objekte;
- oskab käituda veekogudel;
- teab tuntumaid kodukoha vaatamisväärsusi;
- järgib koostegutsemise reegleid;
- hoiab oma kodukoha loodust ja ehitisi;

4. Hindamine

Õpilase tegevusele antakse sõnaline hinnang. Hinnangu andmisel on peaesmärgiks huvi kujundamine loodusõpetuse õppimise ja uurimusliku tegevuse vastu.

5. Lõiming

5.1. Antud õppeteemadega kujundatakse väärtus-, sotsiaalset, enesemääratlus-õpi-, suhtlus- ja matemaatikapädevust.

Lõimingud järgmiste õppeainetega: eesti keel- lugemispalad, muusika – kuulamisega seotud mängud, kehaline kasvatus- liikumismängud, erinevate meelte kasutamine, tööõpetus- käeline tegevus, kunstiõpetus- loodus erinevatel aastaegadel.

5.2. Läbivad teemad

Loodusõpetusel on kandev roll läbiva teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng“ elluviimisel. Elu ja elukeskkonna säilitamiseks vajalikud väärtushinnangud aitavad ellu rakendada teemat „Väärtused ja kõlblus“

Praktiliste tööde kaudu arendatakse õpilaste oskust rakendada ohutusnõudeid- läbiv teema „Tervis ja ohutus“

Loodusõpetus toetab läbivat teemat „Tehnoloogia ja innovatsioon“.

„Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ aitab rakendada tutvumine inimese elukeskkonnaga. Algatusvõime ja koostöö toetamine on tihedalt seotud teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“ rakendamiseiga.

„Kultuuriline identiteet“ – loob eeldused, et teadvustada oma kohta maailmas.

Läbivat teemat „Teabekeskkond“ rakendatakse töö kavandamisel. Info kogumiseks õpitakse kasutama mitmesuguseid teabekanaleid.

6. Õppekirjandus

H. Karik, A. Sirel, K. Sirel Loodusõpetuse tööraamat 1. klassile I ja II osa

EESTI KEEL

1. Õppe-ja kasvatuseesmärgid

Eesti keele õpetusega taotletakse, et õpilane:

- väärtustab eesti keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit, suhtub lugupidamisega teiste rahvaste keeltesse ja kultuuridesse;
- tajub keeleoskust õpioskuste alusena, kujuneb teadlikuks keelekasutajaks;

- omandab põhiteadmised keelest ja õigekirjaoskuse;
- arendab keeleoskust kui eneseväljendus- ja suhtlusvahendit;
- õpib asjakohaselt kasutama eri suhtluskanaleid; arendab oskust leida, kriitiliselt hinnata ning sihipäraselt kasutada meedias ja internetis pakutavat teavet;
- õpib tundma eri tekstiliike, nende seoseid ja kasutamisevõimalusi, arendab oma tekstitööoskusi;
- arendab kriitilist mõtlemist ning analüüsi-, järeldus- ja põhjendusoskust;
- harjub kasutama sõna- ja käsiraamatuid ning veebiallikaid;
- suhtub tolerantselt eesti keele kui võõrkeele kasutamisse ja toetab muu emakeelega kaaslaste eesti keele omandamist.

2. **Õppeaine maht** – 7 tundi nädalas

3. **Õppesisu ja õpitulemused**

3.1. SUULINE KEELEKASUTUS

3.1.1. Kuulamine

Helide, häälte ja häälikute eristamine, hääliku pikkuse eristamine, pearõhk täishääliku pikkusel.

Õpetaja ja kaaslaste kuulamine ning suulise juhendi järgi toimimine.

Õpetaja ja kaaslaste ettelugemise kuulamine. Kuuldu ja nähtu kommenteerimine.

3.1.2. Kõnelemine

Häälde- ja intonatsiooniharjutused. Häälde harjutamine, hääle tugevuse kohandamine olukorrale. Töö lähedase tähendusega sõnaga, sõnatähenduse selgitamine ja täpsustamine. Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keelamine, vabandust palumine, tänamine) valik suhtlemisel. Küsimuste moodustamine, esitamine ja vastamine. Eri teemadel vestlemine sõnavara rikastamiseks, arutamine paaris ja väikeses rühmas. Jutustamine kuuldu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria, etteantud teema põhjal; aheljutustamine. Esemete, nähtuste, tegelaste jms võrdlemine, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitamine. Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus. Tuttava luuletuse, dialoogi esitamine peast.

Õpitulemused

Õpilane:

- eristab häälikuid (asukoht ja järjekord sõnas), täishääliku pikkusi;
- toimib õpetaja ja kaaslaste suulise juhendi järgi;
- kuulab lühikest eakohast teksti, mõistab kuuldu lause, jutu sisu;
- teab, et sõnadel on lähedase või vastandtäheendusega sõna ja nimetab neist mõningaid;
- väljendab end suhtlusolukordades arusaadavalt: palub, küsib, tänab, vabandab;

- jutustab suunavate küsimuste toel kuuldust, nähtust, loetust;
- koostab õpetaja abiga pildiseeria või küsimuste toel suulise jutu;
- esitab luuletust peast.

3.2.LUGEMINE

Trüki-ja kirjatähtede tundma õppimine. Sõnade ja teksti lugemine. Silpidest sõnade moodustamine. Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus.

Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo, oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse).

Käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust. Jutustava ja kirjeldava teksti ning teabeteksti (õpilaspäevik, kutse, õnnitlus, saatekava, tööjuhend, raamatu sisukord) lugemine.

Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Tegelaste iseloomustamine, küsimustele vastamine, mille vastus on tekstis otsesõnu kirjas.

Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid), skeemide, kaartide lugemine õppekirjanduses, nende tähenduse tabamine.

Luuletuste ilmekas (mõtestatud) lugemine. Riimuvate sõnade leidmine õpetaja abiga.

Tekstiliiikide eristamine: jutt, muinasjutt, luuletus, mõistatus.

Kirjandustekstid: liisusalm, muinasjutt, mõistatus, luuletus, pildijutt, vanasõna, jutustus, näidend.

Loetud raamatu autori, kunstniku (illustraatori), tegelaste nimetamine, loetust jutustamine. Loetule emotsionaalse hinnangu andmine (lõbus, tõsine, igav jne).

Eakohaste juturaamatute lugemine. Huvipakkuva raamatu leidmine raamatukogust täiskasvanu abiga.

Õpitulemused

Õpilane:

- tunneb häälik-tähelist vastavust, loeb õpitud teksti enam-vähem ladusalt, lausehaaval üksiku peatusega raskema sõna ees oma kõnetempos või sellest aeglasemalt;
- mõistab häälega või endamisi (vaikse häälega või huuli liigutades) lugedes loetu sisu;
- vastab teksti kohta käivatele küsimustele, mille vastused on palas otsesõnu öeldud;
- mõtleb jutule alguse või lõpu;
- on lugenud mõnda lasteraamatut, oskab nimetada ,oskab nimetada nende pealkirja ja autoreid, annab loetule emotsionaalse hinnangu (lõbus, tõsine, igav jms).

3.3. KIRJUTAMINE

3.3.1. Kirjatehnika

Kirja eelharjutused. Kirjutamine pliiatsi ja kriidiga joonistähtede kirjutamine. Õige pliiatsihoid ja kirjutamisasend istudes ja seistes (tahvli juures) Väikeste ja suurte kirjatähtede õppimine. Tähtede seostamine. Tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine. Töö vormistamine näidise järgi, töö puhtus, käekirja loetavus. Teksti ära kiri tahvlilt ja õpikust.

3.3.2. Kirjalik tekstiloome.

Tarbeteksti kirjutamine näidise järgi: kutse, õnnitus jms (kujundamine näidise järgi)

Jutu kirjutamine pilditäiendusena (pildi allkiri, kahekõne jms). Jutule lõpu kirjutamine. Loovtöö kirjutamine (pildi, pildiseeria, küsimuste järgi).

Lünkümberjutustuse kirjutamine.

3.3.3. Õigekeelsus

Häälik, sõna, lause, tekst. Tähed ja tähestik, võõrtähtede vaatlus. Häälikute märkimine kirjas. Sõna ja lause ladumine ja kirjutamine. Täis- ja kaashäälikud. Täishääliku pikkuse eristamine ja õigekiri. Kaashääliku pikkusega tutvumine. Sulghäälik sõna algul. I ja j ning h sõna alguses seoses tähtede õppimisega. Suur algustäht lause alguses, inimese-, looma- ja kohanimedes.

Liitsõna vaatlus (moodustamine). Sõnade lõpu õigekiri- d ja - vad ning –b õigekirjaga tutvumine. Tutvumine jutustava(väit), küsi- ja hüüdlausega. Lause lõpumärgid. Koma lauses (teksti vaatlus). Oma kirjavea parandamine (õpetaja abiga).

Etteütlemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine (15-20 sõna lihtlausetena).

Õpitulemused

Õpilane:

- kasutab õigeid kirjutamismõtteid, oskab kirjutada väikesi ja suuri kirjatähti, teab kuidas neid seostatakse;
- kirjutab tahvlilt ära;
- täidab tahvlinäidise järgi õpetaja abiga õpilaspäevikut, paigutab näidise järgi tööd vihikusse, varustab töö kuupäevaga;
- koostab näidise järgi kutse;
- eristab häälikut, tähte, täis- ja kaashäälikut, sõna, lauset;
- kirjutab omasõnade algusesse k, p, t;
- kirjutab õigesti lühemaid (kuni 2-silbilisi) sõnu ja lauseid;
- teab, et lause lõpeb punktiga;
- oskab kasutada suurt algustähte lause alguses, inimeste, loomade ja oma kodukoha nimes;
- kirjutab õigesti oma nime.

4.Hindamine – õpilase tegevusele antakse suuline hinnang.

5. Lõiming

5.1. Lõiming teiste ainevaldkondadega.

Matemaatika tööjuhendite ja tekstülesannete mõistmist soodustab hea lugemisoskus.

Loodusõpetuse õppe-ja teabeteksti mõistmine eeldab head

lugemisoskust. Loodusalased tekstid õppekirjanduses ning loetavas ilukirjanduses aitavad loodust paremini tundma õppida ja väärtustada.

Loodusõpetuses omandatud sõnavara soodustab looduskirjelduste mõistmist jne. Illustratsioonide ja piltide vaatlus soodustab kunsti väljendusvahendite eripära mõistmist.

Ühisosa muusikaga on rahvalaul, selle tekst ja esitamine.

5.2. Läbivad teemad

Läbivad teemad „Väärtused ja kõlblus“ ning „Kultuuriline identiteet“ ainevaldkonna õppeainetele eriomased teemad, mida käsitletakse tekste ja raamatuid lugedes ja analüüvides, nende üle arutledes ning kirjutades.

Läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ eesmärgiseadega on kooskõlas kõik ainevaldkonnas taotletavad pädevused: õpipädevus, funktsionaalne lugemisoskus, suuline-ja kirjalik väljendusoskus. Arendatakse suhtlemis- ja koostööoskusi, suutlikkust oma arvamust kujundada ja väljendada ning probleeme lahendada.

Läbivate teemade „Keskkond ja jätkusuutlik areng“ ning „Tervis ja ohutus“ käsitus taotleb õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, keskkonnateadlikuks, vastutustundlikuks ning tervist ja turvalisust väärtustavaks inimeseks.

Läbiv teema „Teabekekkond“ käsitlemine hõlmab eri allikatest teabe hankimist.

6. Õppekirjandus

Öökull Öösikese AABITS Kirjastus Skriibus

Aabitsa töövihik I ja II osa

Vaiksoo J, Toomla S Ilus emakeel

Toomla S, Epro H, Ruusamäe P Ilus emakeel töövihik

Toomla S, Ilves K Kirjavihik I ja II osa

Puik T Õigekirja töövihik

A I N E K A V A

IV KLASS

- 1. Eesti keel**
- 2. Matemaatika**
- 3. Loodusõpetus**
- 4. Kunst**

EESTI KEEL

1. Õppe-ja kasvatuseesmärgid

Eesti keele õpetusega taotletakse, et õpilane:

- väärtustab eesti keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit, suhtub lugupidamisega teiste rahvaste keeltesse ja kultuuridesse;
- tajub keeleoskust õpioskuste alusena ja oma identiteedi olulise osana, kujuneb teadlikuks keelekasutajaks;
- omandab põhiteadmised keelest ja õigekirjaoskuse;
- arendab keeleoskust kui eneseväljendus- ja suhtlusvahendit, arvestades kultuuris väljakujunenud keelekasutustavasid;
- õpib asjakohaselt kasutama eri suhtluskanaleid; arendab oskust leida, kriitiliselt hinnata ning sihipäraselt kasutada meedias ja internetis pakutavat teavet;
- õpib tundma eritekstilike, nende seoseid ja kasutamisevõimalusi, arendab oma tekstitööoskusi;
- arendab kriitilist mõtlemist ning analüüsi-, järeldus- ja põhjendusoskust;
- harjub oma kirjakeeleoskuse täiendamiseks kasutama sõna- ja käsiraamatuid ning veebiallikaid.

2. Õppeaine maht – 5 tundi nädalas

3. Õppesisu ja õpitulemused

3.1. SUULINE JA KIRJALIK SUHTLUS

Keelekasutus erinevates suhtlusolukordades. Kaasõpilase ja õpetaja eesmärgistatud kuulamine. Kuuldu põhjal tegutsemine, kuuldule hinnangu andmine. Õpetaja ettelugemise järel oluliste mõistete ja seoste leidmine. Kuuldud tekstist lühikokkuvõtte sõnastamine. Kuuldud teabe rühmitamine skeemi, märksõnade jm alusel.

Tekstide kriitiline kuulamine (fakti ja fantaasia eristamine jms). Lavastuse, proosa-, luule ja ainetekstide sisu ümberjutustamine.

Visuaalsed ja tekstilised infoallikad, nende usaldusväärsus. Fakt ja arvamus.

Sõnavara avardamine, töö sõnastikega. Vestlus etteantud teema piires.

Küsimustele vastamine, esitlus, tutvustus. Erinevate käitumisviiside ja koostöövormide võrdlemine. Oma arvamuse avaldamine, seisukoha põhjendamine, kaaslaste arvamuse küsimine. Lisateabe otsimine.

Suulises keelekasutuses kirjakeele põhinormingute järgimine ning mõtete sobiv sõnastamine. Dialoogi ja dramatiseeringu koostamine ja esitamine. Pantomiim. Rollimäng. Intervjuu. Enese ja teiste tööde tunnustav kommenteerimine

Õpitulemused

Õpilane:

- kuulab mõtestatult eakohast teksti, toimib saadud sõnumi või juhendi järgi;
- annab lühidalt edasi kuuldu sisu;
- väljendab end suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt koolis, avalikus kohas, eakaaslastega, täiskasvanutega suheldes;
- esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi;
- väljendab oma arvamust, annab infot edasi selgelt ja ühemõtteliselt;
- leiab koos partneri või rühmaga vastused probleemülesannetele, kasutades sobivalt kas suulist või kirjalikku vormi;
- kasutab sõnastikke ja teatmeteoseid;
- esitab peast luuletuse või rolliteksti.

3.2. TEKSTI VASTUVÕTT

Keskendunud lugemine. Lugemistehnika arendamine. Oma lugemisoskuse hindamine.

Tööjuhendi lugemine. Tarbe- ja õppetekstide mõtestatud lugemine. Tekstide võrdlemine.

Kujundlik keelekasutus. Teksti sisu ennustamine. Enne lugemist olemasolevate teemakohaste teadmiste ja kogemuste väljaselgitamine.

Kirjandusteksti tegevus, koht, aeg ja tegelased. Arutlemine, tegelaste käitumise motiivide analüüs. Oma arvamuse sõnastamine ja põhjendamine. Küsimustele vastamine tekstinäidetega või oma sõnadega. Töö tekstiga. Kava koostamine. Rollimäng. Dramatiseering.

Luuletuse sisu eripära määramine. Luuletuse ja proosateksti mõtestatud esitamine.

Trükised, nendes orienteerumine ja vajaliku teabe leidmine.

Huvipakkuva raamatu leidmine, ka kataloogi või e-otsingut kasutades. Loetud raamatu sisu tutvustamine, lugemissoovituste jagamine.

Tekstiliikide eristamine: jutustus, muinasjutt, luuletus, näidend, vanasõna, kõnekäänd, kiri.

Ilukirjandus: kunstmuinasjutt, tõsielujutt, ilu- ja aimekirjandus loomadest, seiklusjutt, näidend, rahvaluule, värsslugu, vanasõnad ning kõnekäänud.

Õpitulemused

Õpilane:

- loeb eakohast teksti ladusalt ja mõtestatult; mõistab lihtsat plaani, tabelit, diagrammi, kaarti;
- otsib teavet tundmatute sõnade kohta, teeb endale selgeks nende tähenduse;

- vastab teksti põhjal koostatud küsimustele tekstinäidete või oma sõnadega, koostab teksti kohta küsimusi;
- leiab teksti peamõtte;
- kirjeldab teksti põhjal sündmuste toimumise kohta ja tegelasi;
- leiab tekstist vajalikku infot;
- tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna, kõnekäänu, kirja;
- on läbi lugenud vähemalt neli eakohast väärtkirjandusteost;
- tutvustab loetud kirjandusteose sisu ja tegelasi ning kõneleb loetust.

3.3. TEKSTILOOME

Ümberjutustamine ja ümberjutustuste kirjutamine. Aheljutustamine. Loo ümberjutustamine uute tegelaste ja sündmuste lisamisega.

Loetu ja kuuldu põhjal jutustamine. Esemel, olendi, inimese kirjeldamine. Iseloomulike tunnuste esitamine.

Loetule, nähtule või kuuldule hinnangu andmine nii kirjalikult kui ka suuliselt.

Esitamise eesmärgistamine (miks? kellele? mida?) Esitamiseks kohase sõnavara, tempo, hääletugevuse ja intonatsiooni valimine; õige hingamine ja kehahoid.

Jutustus pildi või pildiseeria põhjal, küsimuste, skeemi, kaardi või kava toel, fantaasialugu, kirjeldus, seletus, veenmiskiri, tarbetekstid (juhend, nimekiri, retsept, e-kiri, teade), ajakirjandustekstid (uudis, intervjuu, pildi allkiri, kuulutus, reklaam, arvamuskirja).

Protsesskirjutamine: kirjutamiseks valmistumine (märksõnad, idee- või mõtteskeem, tsentriline kaart, sündmuste kaart, muusika, pilt, rollimäng jne), teksti eri versioonide kirjutamine, viimistlemine, toimetamine, avaldamine, tagasiside saamine.

Õpitulemused

Õpilane:

- jutustab ja kirjutab loetust ning läbielatud sündmustest;
- jutustab tekstilähedaselt kavapunktide järgi, märksõnaskeemi ja küsimuste toel;
- kirjeldab eesmärgipäraselt eset, olendit, inimest;
- kirjutab nii koolis kui ka igapäevaelus käsitsi ja arvutiga eakohaseid tekste vastavalt kirjutamise eesmärgile, funktsioonile ja adressaadile;
- kirjutab eakohase pikkusega loovtöid (k.a. ümberjutustusi) küsimuste, pildi, pildiseeria, märksõnaskeemi või kava toel;
- teeb oma tekstiga tööd;

3.4. ÕIGEKEELSUS JA KEELEHOOLE

Üldteemad

3.4.1. Eesti keel teiste keelte seas. Teised Eestis kõnelevad keeled.

3.4.2. Häälikuõpetus ja õigekiri

Tähestik. Täis- ja kaashäälikud. Suluga ja suluta häälikud. Helilised ja helitud häälikud. Võõrtähed ja –häälikud. Täis ja kaashäälikuühend.

Häälikuühendi õigekiri. g, b, d s-i kõrval, h õigekiri, i ja j õigekiri, tutvumine gi- ja ki-liite õigekirjaga. Silbitamine ja poolitamine.

Õppetegevuses vajalike võõrsõnade tähendus, hääldus ja õigekiri.

Üldkasutatavad lühendid. Lühendite õigekiri.

Nimi ja nimetus. Isiku- ja kohanimed, ametinimetused ja üldnimetused.

Ärakiri. Etteütlus (40-60 sõna, 20 ortogrammi). Oma kirjavea iseseisev leidmine.

3.4.3. Sõnavaraõpetus

Sünonüümid. Antonüümid. Liitsõna- täiend- ja põhisõna, liitsõna tähendusvarjund. Liitsõna ja liitega sõna erinevused.

3.4.4. Vormiõpetus

Tegusõna. Tegusõna ajad: olevik, lihtminevik. Jaatava ja eitava kõne kasutamine. Tegusõna pööramine ainsuses ja mitmuses.

Nimisõna. Omadussõna. Asesõna. Nimisõnade kokku- ja lahkukirjutamine.

Arvsõnade õigekiri. Rooma numbrite kirjutamine.

3.4.5. Lauseõpetus

Lause. Lause laiendamise lihtsamaid võimalusi. Lihtlause. Lihtlause kirjavahemärgid. Küsi-, väit- ja hüüdlause lõpumärgid ja kasutamine.

Otsekõne ja saatelause.

Õpitulemused

Õpilane:

- märgib kirjas õigesti lühikesi, pikki ja ülipikki täis- ja kaashäälikuid;
- märgib sõnades õigesti kaashäälikuühendit;
- kirjutab sulghääliku omandatud oma- ja võõrsõnade algusse;
- pöörab tegusõnu olevikus;
- moodustab ainsust ja mitmust, olevikku ja minevikku;
- poolitab sõnu õpitud reeglite piires;
- kasutab õpitud keelendeid nii kõnes kui kirjas, vastavalt suhtlemise eesmärgile, funktsioonile ja suhtluspartnerile, jälgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid;
- kirjutab suure algustähega isiku ja kohanimed ja väikese algustähega õppeainete, kuude, nädalapäevade, ilmakaarte nimetused;
- tunneb ära liitsõna;
- leiab vead enda ja kaaslaste kirjutistes õpitud keelendite piires; parandab leitud vead sõnaraamatu, käsiraamatu, kaaslaste ja/või õpetaja abiga;

- kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti (40-60 sõna, 20 ortogrammi)

4. Hinnatakse õpilase:

- suulist ja kirjalikku suhtlust;
- tekstide vastuvõttu;
- tekstiloomet;
- tekstide õigekeelsust

5. Lõiming

5.1. Lõiming teiste ainevaldkondadega

Eesti keele õppimine toetab teiste valdkonnapädevuste saavutamist, sest keeletundides arendavad õpilased oma suulist ja kirjalikku väljendusoskust ning suhtlusoskust.

Võõrkeele grammatilist süsteemi tundma õppides on toeks emakeeletundides omandatud keelemõisted.

Matemaatika õppetekstide ja tekstülesannete mõistmist soodustab hea lugemisoskus.

Loodusõpetuse õppe-ja teabetekstide mõistmine eeldab head lugemisoskust ja tekstitööd.

Kunstiõpet toetab eeskätt kirjanduse kui kunstiaine õppimine.

Kirjanduse ja muusikaõpetuse ühisosa on (rahva)laul, selle tekst ja esitamine.

5.2. Läbivad teemad

Läbivad teemad „Väärtused ja kõlblus“ ning „Kultuuriline identiteet“ on ainevaldkonna eriomased teemad, mida käsitletakse läbivalt ilukirjandust ning teabetekste lugedes ja analüüsid, nende üle arutledes ning nende põhjal kirjutades.

Läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ eesmärgiseadega on kooskõlas kõikainevaldkonnas taotletavad pädevused:

õpipädevus, funktsionaalne lugemisoskus, suuline ja kirjalik väljendusoskus ning tekstiloomet. Arendatakse õpilaste suhtlus- ja koostööoskusi, suutlikkust oma arvamust kujundada ja väljendada ning probleeme lahendada.

Läbivate teemade „Keskkond ja jätkusuutlik areng“ ning „Tervis ja ohutus“ käsitus taotleb õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, keskkonnateadlikuks, vastutustundlikuks ning tervist ja turvalisust väärtustavaks inimeseks. Neid arengusuundi toetatakse teemakohaste tekstide, sh meediatekstide valiku ja analüüsi ning neie tõstatatud probleemide üle arutlemisega suulises ja kirjalikus vormis.

Läbiva teema „Teabekeskond“ käsitlemine hõlmab eri allikatest teabe hankimist, selle kriitilist hindamist ja kasutamist nii keeleteadmiste ning õppeteemakohaste teadmiste laiendamiseks kui ka tekstiloomes.

6. Õppekirjandus

R.Bobõlski, H. Puksand Sinasõprus keelega

R.Bobõlski, H. Puksand Töövihik I ja II osa

R.Bobõlski, H.Puksand Kontrolltööd

MATEMAATIKA

1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Matemaatikaõpetusega taotletakse, et õpilane

- arutleb loogiliselt, põhjendab ja tõestab;
- modelleerib looduses ja ühiskonnas toimuvaid protsesse;
- püstitab ja sõnastab hüpoteese ning sõnastab neid matemaatiliselt;
- töötab välja lahendusstrateegiaid ja lahendab erinevaid probleemülesandeid;
- omandab erinevaid info edastamise meetodeid;
- kasutab õppides IKT vahendeid;
- väärtustab matemaatikat ja tunneb rõõmu matemaatikaga tegelemisest;
- rakendab matemaatikateadmisi teistes õppeainetes ja igapäevaelus.

2. Õppeaine maht – 5 tundi nädalas

3. Õppesisu ja õpitulemused

3.1. ARVUTAMINE

Arvude lugemine ja kirjutamine, nende esitamine üheliste, kümneliste, sajalist, tuhandeliste, kümne- ja sajatuhandeliste summana.

Liitmine ja lahutamine, nende omadused.

Kirjalik liitmine ja lahutamine.

Naturaalarvude korrutamine.

Korrutamise omadused. Kirjalik korrutamine.

Naturaalarvude jagamine. Jäägiga jagamine. Kirjalik jagamine.

Arv null tehetes.

Tehete järjekord.

Naturaalarvu ruut.

Murrud.

Rooma numbrid.

ÕPITULEMUSED

Õpilane

- selgitab näidete varal termineid arv ja number, mõistab nende erinevust, kasutab neid ülesannetes; kirjutab ja loeb arve 1 000 000 piires;
- esitab arvu üheliste, kümneliste, sajalist, tuhandeliste, kümne- ja sajatuhandeliste summana;
- võrdleb ja järjestab naturaalarve, nimetab arvule eelneva ja järgneva arvu;
- kujutab arve arvkiirel;
- nimetab liitmise ja lahutamise tehete komponente;
- tunneb liitmis- ja lahutamistehte liikmete ning tulemuste vahelisi seoseid;

- sõnastab ja esitab üldkujul liitmise omadusi ja kasutab neid arvutamise hõlbustamiseks;
- sõnastab ja esitab üldkujul arvust summa ja vahe lahutamise ning arvule vahe liitmise omadusi ja kasutab neid arvutamisel;
- kujutab kahe arvu liitmist ja lahutamist arvkiirel;
- liidab ja lahutab peast kuni kolmekohalisi arve;
- liidab ja lahutab kirjalikult arve miljoni piires, selgitab oma tegevust;
- nimetab korrutamise tehte komponente;
- esitab kahe arvu korrutise võrdsete liidetavate summana või selle summa korrutisena;
- kirjutab korrutamistehtele vastava jagamistehte ja vastupidi;
- tunneb korrutamistehte liikmete ning tulemuse vahelisi seoseid;
- sõnastab ja esitab üldkujul korrutamise omadusi: tegurite vahetuvus, tegurite rühmitamine, summa korrutamine arvuga;
- kasutab korrutamise omadusi arvutamise lihtsustamiseks;
- korrutab peast arve 100 piires;
- korrutab naturaalarve 10, 100 ja 1000-ga;
- arvutab enam kui kahe arvu korrutist;
- korrutab kirjalikult kuni kahekohalisi naturaalarve ja kuni kolmekohalisi arve järkarvudega;
- nimetab jagamistehte komponente;
- tunneb jagamistehte liikmete ja tulemuste vahelisi seoseid;
- kontrollib jagamistehte tulemust korrutamise abil;
- selgitab mida tähendab „üks arv jagub teisega“
- jagab jäägiga ja selgitab selle jagamise tähendust;
- jagab nulliga lõppevaid arve peast 10, 100 ja 1000-ga;
- jagab nulliga lõppevaid arve järkarvudega;
- jagab summat arvuga;
- jagab kirjalikult arvu ühe- ja kahekohalise arvuga;
- liidab ja lahutab nulli, korrutab nulliga;
- selgitab, millega võrdub null jagatud arvuga ja nulliga jagamise võimatust;
- tunneb tehete järjekorda sulgudeta ja ühe paari sulgudega arvavaldises;
- arvutab kahe- ja kolmetehteliste arvavaldiste väärtuse;
- selgitab arvu ruudu tähendust, arvutab naturaalarvu ruudu;
- teab peast arvude 0-10 ruutusid;
- kasutab arvu ruutu ruudu pindala arvutamisel;
- selgitab murru lugeja ja nimetaja tähendust;
- kujutab joonisel murdu osana tervikust;
- nimetab joonisel märgitud terviku osale vastava murru;
- arvutab osa (ühe kahendiku, kolmandiku jne) tervikust;

- loeb ja kirjutab enamkasutatavaid rooma numbreid (kuni kolmekümneni), selgitab arvu üleskirjutamise põhimõtet.

3.2. ANDMED JA ALGEBRA

Tekstülesanded.

Täht võrduses.

ÕPITULEMUSED

Õpilane:

- lahendab kuni kolmetehtelisi elulise sisuga tekstülesandeid;
- modelleerib õpetaja abiga tekstülesandeid;
- koostab ühe- ja kahetehtelisi tekstülesandeid;
- hindab ülesande lahendamistulemuste reaalsust;
- leiab ühetehtelisest võrdusest tähe arväärtuse proovimise või analoogia teel.

3.3. GEOMEETRILISED KUJUNDID JA MÕÕTMINE

Kolmnurk.

Nelinurk, ristkülik, ruut.

Kujundi ümbermõõdu ja pindala leidmine.

Pikkusühikud.

Pindalaühikud.

Massiühikud.

Mahuühikud.

Rahaühikud.

Ajaühikud.

Kiirus ja kiirusühikud.

Temperatuuri mõõtmine.

Arvutamine nimega arvudega.

ÕPITULEMUSED

Õpilane:

- leiab ümbritsevast ruumist kolmnurki; nimetab ja näitab kolmnurga külgi, tippe ja nurki;
- joonestab kolmnurka kolme külje järgi;
- selgitab kolmnurga ümbermõõdu tähendust ja näitab ümbermõõtu joonisel;
- arvutab kolmnurga ümbermõõtu nii külgede mõõtmise kui ka etteantud küljepikkuste korral;
- leiab ümbritsevast ruumist nelinurki, ristkülikuid ja ruute ning eristab neid;

- nimetab ja näitab ristküliku ja ruudu külgi, vastaskülgi, lähiskülgi, tippu ja nurki;
- joonestab ristküliku ja ruudu nurklaua abil;
- selgitab nelinurga ümbermõõdu tähendust ja näitab ümbermõõtu joonisel;
- arvutab ristküliku, sealhulgas ruudu ümbermõõtu;
- selgitab ristküliku, sealhulgas ruudu pindala tähendust joonise abil;
- teab peast ristküliku, sealhulgas ruudu, ümbermõõdu ning pindala valemeid;
- arvutab ristküliku, sealhulgas ruudu, pindala;
- kasutab ümbermõõdu ja pindala arvutamisel sobivaid mõõtühikuid;
- arvutab kolmnurkadest ja tuntud nelinurkadest koosneva liitkujundi ümbermõõdu;
- arvutab tuntud nelinurkadest koosneva liitkujundi pindala;
- rakendab geomeetria teadmisi tekstülesannete lahendamisel;
- teab pikkusühikuid ja nendevahelisi seoseid;
- mõõdab igapäevaelus ettetulevaid pikkusi, kasutades sobivaid mõõtühikuid;
- toob näiteid erinevate pikkuste kohta, hindab pikkusi silma järgi;
- teisendab pikkusühikuid ühenimelisteks;
- selgitab pindalaühikute tähendust;
- kasutab pindala arvutamisel sobivaid ühikuid ja selgitab nendevahelisi seoseid;
- teab massiühikuid, selgitab nendevahelisi seoseid; kasutab massi arvutamisel sobivaid ühikuid;
- toob näiteid erinevate masside kohta, hindab massi ligikaudu;
- kirjeldab mahuühikut liiter, hindab keha mahtu ligikaudu;
- tunneb Eestis käibelolevaid rahaühikuid ja kasutab neid arvutustes;
- teab aja mõõtmise ühikuid ja teab nendevahelisi seoseid;
- selgitab kiiruse mõistet ning kiiruse, teepikkuse ja aja vahelist seost; kasutab kiirusühikut km/h lihtsamates ülesannetes;
- loeb termomeetri skaalalt temperatuuri kraadides märgib etteantud temperatuuri skaalale; kasutab külmakraadide märkimisel negatiivseid arve;
- liidab ja lahutab nimega arve;
- korrutab nimega arvu ühekohalise arvuga;
- jagab nimega arve ühekohalise arvuga kui kõik ühikud jaguvad antud arvuga;
- kasutab mõõtühikuid tekstülesannete lahendamisel;
- otsib iseseisvalt teabeallikatest näiteid erinevate suuruste (pikkus, pindala, mass, maht, aeg, temperatuur) kohta, esitab neid tabelis.

4.Hindamine

Õppetunni või muu tegevuse vältel antakse õpilasele julgustavat tagasisidet tema teadmistest, oskustest, hoiakutest ja väärtustest.

Õpilase teadmisi ja oskusi kontrollitakse kolmel tasemel: teadmine, rakendamine ning arutlemine. Õpilane saab hinde "hea", kui ta on omandanud matemaatika ainekavas esitatud õpitulemused teadmiste ja rakendamise tasemel ning hinde „väga hea“ kui ta on omandanud õpitulemused arutlemise tasemel.

5. Lõiming

5.1. Lõiming teiste valdkonnapädevuste ja ainevaldkondadega

Matemaatikaõpetus lõimitakse kaht põhilist teed pidi.

Ühelt poolt kujuneb õpilastel teistes ainevaldkondades rakendatavate matemaatiliste meetodite kasutamise kaudu arusaamine matemaatikast kui baasteadusest. Teiselt poolt annab reaalsusest tulenevate ülesannete kasutamine õpilasele ettekujutuse matemaatika rakendusvõimalustest ning tihedast seotusest ümbritseva maailmaga.

Koostöös teiste ainete õpetajatega tehakse ühisprojekte, uurimistöid, õppekäike jms. Kõige tihedam side on loodusainetega.

Matemaatika pakub lõimingut ka võõrkeelte, tehnoloogiaõpetuse, käsitöö ja kodunduse, kehalise kasvatus, muusika ja kunsti ainevaldkondadega.

Eriline koht on internetil oma võimalustega.

5.2. Läbivad teemad

Läbiv teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ seostub matemaatika õppimisel järk-järgult kujundatava õppimise vajaduse tajumise ning iseseisva õppimise oskuse arendamise kaudu. Õpilast suunatakse arendama oma õpioskusi, suhtlemisoskust, koostöö-, otsustamis- ja infoga ümberkäimise oskusi.

Läbiva teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng“ probleemistik jõuab matemaatikakursusesse eelkõige tekstülesannete kaudu. Kujundatakse kriitilist mõtlemist ning probleemide lahendamise oskust.

Teema „Kultuuriline identiteet“ seostamisel on olulisel kohal matemaatika ajaloo elementide tutvustamine ning ühiskonna ja matemaatikateaduse arengu seostamine.

Läbivat teemat „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“ käsitletakse eelkõige matemaatikat ja teisi õppeaineid lõimuvate ühistegevuste (uurimistöde, rühmatööde, projektide jt) kaudu, millega arendatakse õpilastes koostöövalmidust ning sallivust teiste isikute teguviiside ja arvamuste suhtes.

Eriline tähendus matemaatika jaoks on läbival teemal „Tehnoloogia ja innovatsioon“. Õpilased saavad ettekujutuse tehnoloogiliste protsesside kirjeldamise ning modelleerimise meetodist, kus matemaatikal on olemuslik tähendus. Õpilase jaoks avaneb see eelkõige tegevusi kavandades ja ellu viies

ning lõpptulemusi hinnates mõõtmiste ja arvutuste kaudu. Õpilast suunatakse kasutama IKT vahendeid. Matemaatika õpetus peaks pakkuma võimalusi ise avastada, märgata seaduspärasusi ning seeläbi aidata kaasa loovate inimeste kujunemisele.

Teema „Teabekeskond“ seondub eriti meediakeskkonna ja IKT vahendite kasutamiselega.

Teema „Tervis ja ohutus“ realiseerub ohutus- ja tervishoiualaseid reaalseid andmeid sisaldavate ülesannete kaudu. Eriti tähtis on kiirusest tulenevate õnnetusjuhtumite põhjuste analüüs. Ka emotsionaalse tervise tagamisel on matemaatikaõpetusel kaalukas roll. Ahaaefektiga saadud probleemide lahendused, kaunid geomeetrilised konstruktsioonid jms võivad pakkuda õpilastele palju meeldivaid emotsionaalseid kogemusi.

Teema „Väärtused ja kõlblus“ külgneb eelkõige selle kõlblise komponendiga – korralikkuse, hoolsuse, süstemaatilisuse, järjekindluse, püsivuse ja aususe kasvatamisega.

6. Õppekirjandus

K. Kaasik Matemaatika I ja II osa

M. Saks Matemaatika töövihik I ja II osa

A. Kaasik Matemaatika kontrolltööd ja tunnikontrollid

LOODUSÕPETUS

1. Õppe-ja kasvatusesmärgid

Loodusõpetusega taotletakse, et õpilane:

- tunneb huvi looduse vastu;
- oskab sihipäraselt vaadelda loodusobjekte, teha praktilisi töid ja esitada tulemusi;
- omab teadmisi looduslikest objektidest ja nähtustest ning elusa ja eluta keskkonna seostest;
- mõistab inimtegevuse ja looduskeskkonna seoseid, väljendab hoolivust ja respekti kõigi elusolendite suhtes;
- oskab leida loodusteaduslikku infot;
- rakendab õpitud teadmisi ja oskusi igapäevaelus;
- väärtustab elurikkust ja säästvat arengut.

2. Õppeaine maht – 2 tundi nädalas

3. Õppesisu ja õpitulemused

3.1. MAAILMARUUM

Päike ja tähed. Päikesesüsteem. Tähistaevas. Tähtkujud. Suur Vanker ja Põhjanaan. Galaktikad. Astronoomia.
Praktilised tööd ja IKT rakendamine.

Õpitulemused:

Õpilane

- tunneb huvi maailmaruumi ehituse vastu;
- märkab tähistaeva ilu;
- nimetab Päikesesüsteemi planeedid;
- kirjeldab joonise põhjal Päikesesüsteemi ehitust;
- kirjeldab mudeli põhjal Päikese ning planeetide suhtelisi suurusid ja omavahelisi kaugusi;
- mudeldab Kuu tiirlemist ümber Maa;
- mudeldab Maa pöörlemist ning põhjendab gloobuse ja valgusti abil öö ja päeva vaheldumist Maal;
- kirjeldab tähtede asetust galaktikas;
- teab, et Päikesesüsteem asub galaktikas nimega Linnutee;
- jutustab müüti Suurest Vankrist;

- leiab taevafääril ja taevakaardil Suure Vankri ja Põhjanaela ning määrab põhjasuuna;
- teab, et astronoomid uurivad kosmilisi kehi;
- eristab astronoomiat kui teadust ja astroloogiat kui inimeste uskumist;
- leiab eri allikatest infot maailmaruumi kohta etteantud teemal, koostab ja esitab ülevaate.

3.2. PLANEET MAA

Gloobus kui Maa mudel. Maa kujutamine kaartidel. Erinevad kaardid.

Mandrid ja ookeanid. Suuremad riigid Euroopa kaardil. Geograafilise asendi iseloomustamine. Eesti asend Euroopas. Looduskatastroofid:

vulkaanipursked, maavärinad, orkaanid, üleujutused.

Praktilised tööd ja IKT rakendamine.

Õpitulemused:

Õpilane

- huvitub Maal toimuvatest loodusprotsessidest, nende toimumise põhjustest ja tagajärgedest;
- kirjeldab gloobust kui Maa mudelit: kuju, pöörlemine, leppemärkide tähendus;
- teab, mida tähendab väljend „poliitiline kaart“;
- nimetab riigi geograafilise asendi tunnused;
- iseloomustab maailma poliitilise kaardi järgi etteantud riigi, sh Eesti geograafilist asendit;
- leiab atlase kaardilt kohanimed registri järgi tundmatu koha;
- kirjeldab vulkaanipurset (tuhapilv, mürgised gaasid, laavavoolud) ja sellega kaasnevaid ohtusid loodusele sh inimesele. Teab, et Maa sisemuses on piirkondi, kus kivimid pole kõvad;
- toob näiteid erinevate looduskatastroofide kohta ning iseloomustab nende mõju loodusele ja inimeste tegevusele.

3.3. ELU MITMEKESISUS MAAL

Organismide mitmekesisus: ühe-ja hulkraksed organismid. Organismide eluavaldused: toitumine, hingamine, paljunemine, kasvamine, arenemine, reageerimine keskkonnatingimustele. Elu erinevates keskkonnatingimustes.

Elu areng Maal.

Praktilised tööd ja IKT rakendamine.

Õpitulemused:

Õpilane

- tunneb huvi loodusteaduste õppimise vastu;

- märkab looduse ilu ja erilisust, väärtustab bioloogilist mitmekesisust;
- märkab elusolendite eluavaldusi ja arvestab neid oma igapäevaelus;
- oskab kasutada valgusmikroskoopi;
- selgitab ühe-ja hulkraksete erinevust;
- nimetab bakterite eluavaldusi ning tähtsust looduses ja inimeste elus;
- võrdleb taimede, loomade, seente ja bakterite eluavaldusi;
- toob näiteid taimede ja loomade kohastumise kohta kõrbes, vihmametsas, mäestikes ning jäävööndis;
- teab, et kõik organismid koosnevad rakkudest;
- teab, et keskkonnatingimused erinevad Maal;
- nimetab organismide eluavaldusi.

3.4. INIMENE

Inimese ehitus: elundid ja elundkonnad. Elundkondade ülesanded. Organismi terviklikkus. Tervislikud eluviisid. Inimese põlvnemine. Inimese võrdlus selgroogsete loomadega. Taimed, loomad, seened ja mikroorganismid inimese kasutuses.

Praktilised tööd ja IKT rakendamine.

Õpitulemused:

Õpilane

- väärtustab inimest ja tema vajadusi ning tervislikke eluviise;
- mõistab, et inimene on looduse osa ja tema elu sõltub loodusest;
- toimib keskkonnateadliku tarbijana ning väärtustab tervislikku toitu;
- kirjeldab inimese elundkondade ülesandeid ja talituse üldisi põhimõtteid ning vastastikuseid seoseid;
- seostab inimese ja teiste organismide elundeid nende funktsioonidega;
- võrdleb inimest selgroogsete loomadega;
- analüüsib lihtsa katse või mudeli järgi inimese elundi või elundkonna talitust;
- toob näiteid taimede, loomade, seente ja bakterite tähtsuse kohta inimese elus;
- põhjendab tervisliku eluviisi põhimõtteid ning koostab tervisliku päevamenüü;
- nimetab inimese elundkondade tähtsamaid elundeid;
- teab, et inimene ja tema eellased kuuluvad loomariiki;
- teab, et paljude loomade ja inimese ehituses on sarnaseid jooni;
- teab erinevate elusorganismide tähtsust inimese elus.

4. Hindamine

Hindamisel peetakse silmas üht peaesmärki: kujundada huvi loodusõpetuse õppimise ning uurimusliku tegevuse vastu. Praktiliste tööde puhul hinnatakse töö tulemuste kõrval ka protsessi.

5. Lõiming

5.1. Lõiming teiste valdkonnapädevustega ja ainevaldkondadega.

Loodusõpetust õppides areneb õpilase lugemise, kirjutamise, teksti mõistmise ning suulise-ja kirjaliku teksti loomise oskus ehk emakeelepädevus.

Matemaatikapädevuse kujunemisel toetavad loodusained eelkõige uurimusliku õppe kaudu. Oluline koht andmete analüüsil, tulemuste esitamisel tabelite, graafikute ja diagrammidena.

Tehnoloogilist pädevust arendatakse IKT vahendeid kasutades.

Kunstipädevuste kujunemist toetavad uurimistulemuste vormistamine, esitluste tegemine, näitustel käimine, looduse ilu väärtustamine õppekäikudel jms

Võõrkeeltepädevuse kujunemisele aitab kaasa erinevate võõrkeelsete teatmeallikate kasutamine.

5.2. Läbivad teemad

Kandev roll on läbiva teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng“ elluviimine.

Teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ Loodusainetes omandatud teadmised, oskused ja hoiakud toimituna teistes ainetes omandatuga on aluseks sisemiselt motiveeritud elukestvale õppimisele.

Läbivat teemat „Teabekeskkond“ käsitletakse seonduvalt eri infoallikatest teabe kogumise, selle kriitilise hindamise ning kasutamisega.

Loodusõpetus toetab läbivat teemat „Tehnoloogia ja innovatsioon“ IKT rakendamise kaudu.

Teema „Tervis ja ohutus“. Loodusõpetuse õppimine aitab õpilastel mõista tervete eluviiside ja tervisliku toitumise tähtsust ning keskkonna ja tervise seoseid. Praktiliste tegevuste kaudu areneb õpilaste oskus rakendada ohutusnõudeid.

Teema „Väärtused ja kõlblus“ Loodusteaduslike teadmiste ja oskuste alusel kujunevad elu ning elukeskkonna säilitamiseks vajalikud väärtushinnangud.

Teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“ seostub keskkonnaküsimustega.

Teema „Kultuuriline identiteet“ toimib loodusteaduste kaudu, mis moodustavad teatud osa kultuurist, kuhu on oma panuse andnud ka Eestiga seotud loodusteadlased.

6. Õppekirjandus

T. Elvisto, A. Läänelaid, T. Stamm Loodusõpetus I ja II osa

T. Elvisto, M. Meleško Loodusõpetuse töövihik I ja II osa

K. Kannerma, M. Kaljuorg Loodusõpetuse kontrolltööd

KUNST

1. Õppe-ja kasvatusesmärgid

Kunstiõpetusega taotletakse, et õpilane:

- tunnetav ja arendab oma loomingulist potentsiaali, õpib tundma visuaalsete kunstide väljendusvahendeid ning suudab luua erinevaid kunstiteoseid, rakendades loovalt õpitud teadmisi ja tehnikaid;
- kasutab erinevaid mõtlemis- ja tegutsemisviise nii loometegevuses kui ka igapäevases elus;
- analüüsib kunstiteoseid ja visuaalset keskkonda, kasutades omandatud terminoloogiat, ning põhjendab oma arvamust;
- märkab esemelise keskkonna ja visuaalse meedia esteetilisi, eetilisi, funktsionaalseid ja ökoloogilisi aspekte;
- õpib tundma ja väärtustab nii mineviku kunstipärandit kui ka nüüdisaegset kunsti;
- seostab omavahel kunsti ning kultuuri, ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengut ning mõistab kunsti kui kultuuridevahelist suhtluskeelt; teadustab kultuurilist mitmekesisust.

2. Õppeaine maht – 1 tund nädalas

3. Õppesisu

3.1. UURIMINE, AVASTAMINE, IDEEDE ARENDAMINE

Uurimuslik ja loov koostöö. Teoste esitlemine, valikute põhjendamine.

Kujutamine, väljendamine, kujundamine vaatluse ja mälu järgi.

Kavandamine.

Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted.

Värv kui väljendusvahend.

Liikumise kujutamine. Tehnikate loov kasutamine, segatehnikad.

Realistlikkus ja abstraktsus kunstis.

3.2. PILDILINE JA RUUMILINE VÄLJENDUS

Sisulise ja vormilise eristamine kunstiteoses.

Kompositsiooni tasakaal, pinge, dominant ja koloriit.

ÜMBRUS

Erinevad majad linnas ja maal.

ASJAD

Esemete suurussuhted.

INIMENE

Inimese tegevus, nägu ja meeleolu.

GEOMEETRIA

Kubistlikus stiilis pilt.

3.3. DISAIN JA KESKKOND

Probleemipõhine lähteülesanne.

Trükiste, filmide, arvutimängude, koomiksiste ja reklaamide pildikeele ning graafilise disaini kujundusvõtete uurimine ja kriitiline võrdlemine.

Keskkonnasõbralik ja loov disain inimese teenistuses.

MÄRK

Liiklusmärkide analoogia põhjal uute märkide kujundamine.

KIRI

(Trüki-) tähtede kujundamine.

Foto, video ja animatsiooni kasutamine lähiümbruse uurimisel.

3.4. MEEDIA JA KOMMUNIKATSIOON

Kunstiteoste, arvutimängude, filmide, reklaamide jne vaatlemine, nende üle arutlemine, kirjeldamine, eelistuste põhjendamine.

Liikumisillusiooni teke. Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju.

Ruumilisel pildil, fotol, filmis. Inimene ja tema tegevused. Ilmastikunähtuste jäädvustamine.

3.5. KUNSTIKULTUUR

Kunstiteose analüüs. Näituse külastamine ja nähtu mõtestamine. Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti tuntumad teosed Eestis ja mujal maailmas, kultuuride iseärasused.

EESTI JA MAAILM

Teosed, kus värvil on suurem roll.

RAHVAKUNST

Lilltikand (pulmatekk).

3.6. MATERJALID JA TEHNIKAD

Visandamine ja kavandamine.

Eksperimenteerimine kujutamise reeglitega.

Ruumilise kompositsiooni, mudeli või maketi valmistamine.

Digitaalsete tehnikate katsetamine.

MAAL

Akrüül ja kattevärvid.

SKULPTUUR

Pehmed materjalid nt savi või saepurumass.

GRAAFIKA

Faktuurpilt, materjalitrükk. Heledusastmed värvipliatsitega.

4. Õpitulemused

Õpilane:

- tunnetab oma huvisid ja võimeid, kavandab ja kujundab eesmärgist lähtudes;
- leiab vormi ja funktsiooni seoseid on valmis katsetama uusi tehnikaid, sh digitaalseid;
- mõistab erinevate teoste sõnumit ja eesmärki, uurib ja analüüsib neid (kaasaarvatud reklaam ja meedia);
- mõistab esemete kultuuriväärtust;
- võrdleb kaasaja ja mineviku kultuurinähtusi;
- mõistab pooside „keelt“ skulptuuris;
- väljendab visuaalsete vahenditega mõtteid, ideid;
- kasutab ruumilisuse edastamise võtteid;
- uurib ja võrdleb erinevaid vorme ja kujutamislade;
- mõistab, mis on värvide kogumõju, värvikompositsioon ja kooskõla;
- täiendab värvisegamisoskusi;
- oskab osaleda koostöös ühise tulemuse nimel;
- arendab vormitunnetust ja harjutab vormi teostamist;
- õpib tundma asjade sümboltähendusi;
- stiliseerib piltkujutisi;
- kasutab visuaalkultuuri tundmaõppimiseks teatmeteoseid ja IKT vahendeid;
- uurib disainilahendusi ja leiutab ise;
- käitub virtuaalmaailmas eetilisel.

5. Hindamine

Eesmärk on anda õpilasele motiveeritud tagasisidet, tunnustada lahenduste erinevusi ja väärtustada õpilase isikupära.

6. Lõiming

6.1. Lõiming teiste ainevaldkondadega

Kunstid on tihedalt seotud kõigi inimtegevuse valdkondade ning oma ajastu mõtteviisidega.

Ainete sisust lähtuvad seosed:

- emakeel ja võõrkeel- inimese suhted teiste inimestega, väljendusoskus, lugemisoskus, infokanalite kasutamise oskus jne;
- loodusõpetus - inimese kuulmis-ja nägemismeele eripära, looduskeskkonna eluvormide mitmekesisus, helide, valguse ja värvide omadused;
- matemaatika – seoste loomine, loogiline mõtlemine;
- käsitöö ja tehnoloogia – käeline tegevus, loov mõtlemine, loomise protsess, tehnoloogiad, tehnikad;
- kehaline kasvatus – kehatunnetus, tähelepanu, mootorika, reageerimiskiirus, koordineerimine.

6.2. Läbivad teemad

Teemad „Väärtused ja kõlblus“ ning „Kultuuriline identiteet“ on kunstiõpetusele eriomane. Tutvutakse kultuuripärandiga, teadvustatakse kultuuri rolli igapäevaelus. Väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loomingulist väljendamist.

Teemaga „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ seostub kunstis oma võimete ja huvide teadvustamine. Tutvutakse kunstide mitmekülsete väljunditega igapäevaelus ning kunstidega seotud elukutsetega.

Läbiv teema „Tehnoloogia ja innovatsioon“ on seotud kunstide omaste praktiliste loovtegevustega. Sellega haakub teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“. Kunstides julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ning katsetama oma ideede arendamist ja elluviimist.

Teemaga „Tervis ja ohutus“ seostub kunstitegevuse emotsionaalne tasakaalustav mõju, millest võivad alguse saada elu jooksul püsivad harrastused. Kunstides kasutatakse paljusid materjale, töövahendeid ja instrumente, mille juures tuleb järgida ohutuse ning otstarbekuse printsiipe.

Teemade „Keskkond ja jätkusuutlik areng“ ning „Teabekeskkond“ käsitlemisel on kunstil eriline panus. Tutvutakse andmebaasidega, meediakeskkonna võimaluste ja ohtudega ning autorikaitse küsimustega.